

Bart gaat voor duurzaamheid én productiviteit

“Intensieve landbouw heeft ten onrechte een negatief imago”

Een nieuwe week, een nieuwe boer in de kijker. Bart De Baerdemaeker is een fiere varkenshouder uit Asse en sinds kort ook winnaar van de plaatselijke ‘Landbouwbedrijf met het beste klimaat’-prijs. Hij investeerde onder andere in een warmtepomp voor vloerverwarming in de kraamstal, energiezuinige warmtelampen, zuinige ventilatoren, zonnepanelen en een luchtwasser. En ook de bioveiligheid staat op punt. “Ik ben trots op mijn bedrijf, maar heb ook slapeloze nachten”, zegt Bart. “Ik lig niet zozeer wakker van mijn situatie, maar wel van wat er de sector boven het hoofd hangt.”

Nele Kempeneers

© MARCO MERTENS

De gemeente Asse zet sterk in op haar klimaatbeleid. Plaatselijke scholen, bedrijven en straten konden eerder al meedingen naar de klimaatprijs, maar dit keer was het de beurt aan de boeren. Vier sterke landbouwbedrijven schreven zich in, maar de familie De Baerdemaeker kreeg van de jury de hoofdprijs mee naar huis. Niet verwonderlijk, als je weet welke inspanningen Bart al deed om zijn varkens- en akkerbouwbedrijf klimaatvriendelijk te maken. Op energievlak investeerde hij de laatste jaren in een warmtepomp voor de vloerverwarming bij de biggen, energiezuinige warmtelampen en ook de ventilatoren werden vervangen door een zuiniger type. Afgelopen jaar werd het aantal zonnepanelen uitgebreid, waardoor 70% van het energieverbruik nu gedekt is. Aan de nieuwe stal vind je ook een luchtwasser om de ammoniak te verwijderen. Het waswater van de luchtwasser wordt als meststof op de akkers gebruikt.

Simpele aanpassingen, grote resultaten

Bart runt een varkensbedrijf van 200 zeugen en 1900 vleesvarkens. Voor de afzet daarvan werkt hij samen met Colruyt. “We werken nu drie jaar met Improvac, een middel voor immunocastratie. Ik voel me hier heel goed bij”, zegt Bart. “Zowel het welzijn van de dieren als dat van de boer gaat erop vooruit. Niemand castreert graag. Hopelijk volgt de markt deze logica en wordt dit varkensvlees in de toekomst op een ruimere markt aanvaard.” Bart werkt met een driewekensysteem en heeft veel aandacht voor hygiëne in de stallen. Ook wordt 97% van het varkensvlees antibioticavrij geproduceerd. “Ik wil het bedrijf op een zo simpel mogelijke manier en met zo weinig mogelijk arbeid laten draaien”, legt hij uit. “Bioveiligheid hoort bij die filosofie, want je kan met simpele aanpassingen een verschil maken. Een duidelijke

afscheiding tussen de vuile en propere weg is een noodzaak, maar we werken ook met ontsmettingspompjes en nieuwe laarzen aan elke afdeling. Mocht het ooit zover komen dat everzwijnen naar deze kant van Brussel komen, overweeg ik om een afrastering rond het bedrijf te installeren.”

Drie verdiepingen

Naast de varkenstak bewerkt Bart ook zo’n 36 ha landbouwgrond. “Dat doe ik vooral als hobby”, lacht Bart. “Ik vind het fijn om ook buiten de stal te kunnen werken. We hebben geen echte hoefwinkel, maar verkopen onze eigen geteelde aardappelen wel hier op de boerderij. Dat zorgt ook voor contact met buurtbewoners, wat ik wel belangrijk vind.” Langs de ene kant schermt Bart zijn bedrijf zoveel mogelijk af om de bioveiligheid te garanderen, maar langs de andere kant leidt hij niet-landbouwers met plezier rond op het erf. “Het is pas als je mensen een persoonlijke uitleg geeft, dat ze begrijpen hoe het er écht aan toegaat op een hedendaags landbouwbedrijf. En dan is er vaak veel bewondering”, zegt hij. “Ik probeer altijd uit te leggen dat elke verdieping van mijn stal een eigen waarde heeft. In de kelder produceren we mest, een waardevol product dat zorgt voor vruchtbare lokale akkers. Op de benedenverdieping produceren we op een zo efficiënt, klimaatbewust en diervriendelijk mogelijke manier gezond en lokaal varkensvlees. Op het dak produceren we groene energie en dankzij onze luchtwasser hebben we ons kunstmestgebruik tot zo goed als nul kunnen brengen. Als dat geen mooi verhaal is.”

Intensief is niet negatief

Maar Bart merkt ook dat de landbouwsector vandaag op losse schroeven lijkt te staan. “De vergunningonzekerheid waar veel bedrijven mee te maken hebben, heeft een zware impact op de sector en de mensen die erin werken”, zegt hij. “Als 40-jarige

voel ik mezelf geen jonge boer meer, maar ik ben ook nog niet oud. Als ik momenteel mijn zeugenstal wil aanpassen, zullen de zware investeringen die ik dan doe over tien jaar nog wel voldoen aan de wetgeving? Als je überhaupt al een vergunning kan krijgen om je bedrijf te updaten ...” Bart vindt het pijnlijk dat innovatie en groei in alle sectoren wordt toegejuicht, terwijl landbouw niet dezelfde ambities mag koesteren. “Intensieve landbouw heeft in de volksmond een negatieve bijklank gekregen, maar ik vind het een mooi begrip. Zo efficiënt mogelijk produceren met zo weinig mogelijk impact op de omgeving, dat is iets waar we trots op mogen zijn.”

Open blik

Ondanks de uitdagingen en moeilijkheden blijft Bart met een open blik naar de toekomst kijken en staat hij open voor nieuwe opportuniteiten. Zo teelde hij vorig jaar voor het eerst soja. “Dit jaar denk ik er geen te telen omdat de afzet nog onzeker is, maar ik wil hier later zeker verder mee gaan. Onze opbrengst was vorig jaar erg mooi en ook het vocht- en eiwitgehalte was goed.” Ook van mechanische onkruidbestrijding is Bart niet vies. Hij ziet het als een goede aanvulling op chemische toepassingen, zeker nu steeds meer gewasbeschermingsmiddelen uit de markt verdwijnen. “En wie weet gaan we ook op vlak van energieproductie nog een stapje verder. Een windmolen op bedrijfsniveau is iets wat erg interessant kan zijn”, vertelt Bart. “Maar elke investering die je doet vraagt grote financiële inspanningen, en dat is in onzekere tijden zoals nu absoluut geen evidentie.” ■

“Ik ben trots op mijn bedrijf, maar heb ook slapeloze nachten.”